

Hemelbrand

Van Erin Kelly verscheen eveneens bij uitgeverij Anthos

De gifboom
De verdorde roos

Erin Kelly

Hemelbrand

Vertaald door
Sandra van de Ven

Anthos | Amsterdam

ISBN 978 90 414 2288 0

© 2013 ES Moylan Ltd

© 2013 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,

Amsterdam en Sandra van de Ven

Oorspronkelijke titel *The Burning Air*

Oorspronkelijke uitgever Hodder & Stoughton

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustratie © Nikki Smith / Arcangel Images

Foto auteur Domenico Pugliese

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

Voor – maar niet over – mijn moeder

Mevrouw Bingley: Maar inspecteur, hij is nog maar een jongen!

Inspecteur Goole: In de ogen van onze moeders zijn we allemaal nog jongens.

J.B. Priestley, *Een inspecteur vraagt belet*

Lydia

I

Saxby Cathedral School
15 januari 2013

Dit moet mijn bekentenis worden, en mijn verontschuldiging. Ik schrijf het in het geheim, terwijl Rowan op zijn werk is. ‘De laatste eerste dag van een voorjaarstrimester,’ zei hij tijdens het ontbijt. ‘Ik ben halverwege mijn jaar van laatste keren.’

Hij had het natuurlijk over het academisch jaar. Voor hem begint het jaar niet wanneer er een nieuwe kalender wordt opgehangen, maar in september, als de school weer volloopt. Na vijftig jaar hier is hij volledig geïnstitutionaliseerd, en daar is hij trots op. Ik zal er niet bij zijn als hij in juli met pensioen gaat. Ook voor mij is dit een periode van laatste keren. Ik heb mijn laatste kerstgans gegeten, voor de laatste keer de seconden afgeteld tot aan het nieuwe jaar en mijn laatste bezoek aan Devon gebracht.

‘Een fijne dag, schat,’ zei hij toen hij zijn toga aantrok en de enige stropdas rechtrok die hij ooit heeft bezeten.

Ik wachtte tot de deur van ons appartement achter hem was dichtgevallen en ik zijn voetstappen aan de andere kant van het gazon kon horen. Toen heb ik mezelf naar bed gesleept, waar ik drie uur heb liggen doezelen, dromend over de enige eerste keer die me nog rest: mijn ongeboren kleindochter. Ik werd verkwikt wakker door de belofte van haar komst. Ik moet en zal haar nog zien. Ik moet en zal haar nog vasthouden.

Rond het middaguur stond ik op om wat soep naar binnen te wer-

ken en verder te gaan met schrijven. Ik heb tegenwoordig moeite om een pen vast te houden. Mijn handschrift is veranderd in dat van een bevend oud vrouwtje, met gammele letters die een gevorderde leeftijd doen vermoeden die de schrijfster nooit zal bereiken.

Dit dagboek is identiek aan de tientallen die eraan vooraf zijn gegaan en waarin ik alles heb vastgelegd, van mijn huwelijk tot aan mijn magistratuur. Ik heb geschreven over alles wat ooit belangrijk voor me is geweest. Alles behalve dat ene. Het is een prachtig boek, en wat is het jammer dat ik het zal moeten vernietigen als ik klaar ben met schrijven.

Ik voel een onweerstaanbare drang om erover te schrijven, ondanks het risico op ontdekking. Ik kan niet zeggen waarom, behalve dat ik het al voel sinds ik de diagnose te horen heb gekregen, en dat het met de dag sterker wordt (vergelijkingen met de tumor zijn grimmig en onvermijdelijk). Tot ik klaar ben met schrijven kan ik niet weten of ik de woorden de tijd zal geven om in het papier te trekken of dat ik de bladzijden zal uitscheuren voordat de inkt is opgedroogd. Wat ik wel weet is dat niemand anders dan ik het ooit mag lezen. Daar zal ik voor zorgen.

Het is vreemd, maar in zekere zin zou ik nog liever willen dat mijn bekentenis openbaar wordt gemaakt dan dat hij mijn familie onder ogen komt. Onze reputaties zouden eronder lijden: mijn carrière als rechter zou met terugwerkende kracht worden ondermijnd, net als Rowans relatie met de school. Maar verder niets; geen veroordeling, bedoel ik. De wet die ik heb overtreden is relatief onbeduidend, en hoe dan ook komt het uiteindelijk neer op het aalgladde begrip 'met voorbedachten rade'. Tot wetshandhavers leren gedachten te lezen, zal ik ongestraft blijven.

Publieke veroordeling is niets vergeleken met wat Rowan en de kinderen van me zouden denken als ze mijn relaas lezen. Reputatie is één ding; familie is iets heel anders. Familie is echt belangrijk. Het zou hen allemaal kapotmaken, om verschillende redenen. Het is niet uit ijdelheid, maar uit liefde voor hen dat ik hun beeld van mij als een fatsoenlijk, eerlijk mens in stand wil houden.

Natuurlijk was het liefde voor mijn kinderen, liefde voor mijn zoon, die me tot mijn daden heeft gebracht. Het was een beoorde-

lingsfout. Als ik de reeks naschokken had kunnen voorzien die erop zou volgen, zou ik het anders hebben aangepakt, maar tegen de tijd dat ik besepte hoe groot de gevolgen zouden zijn, was het al te laat.

In mijn jaren als rechter heb ik alle excuses wel een keer gehoord. Die waren allemaal niet op mij van toepassing. Ik was niet jong, ik was niet arm, ik was niet laagopgeleid. Dat ik moeder was, was mijn enige rechtvaardiging. Ik probeerde mijn zoon recht te doen en dat maakte me tijdelijk blind voor de overtuigingen waarnaar ik altijd heb geprobeerd te leven. We willen allemaal het beste voor onze kinderen, maar ik heb de grens tussen bescherming en misdrijf overschreden.

De klok van de kathedraal heeft zojuist twee keer gelagen. Ik heb vandaag geen tijd meer om verder te schrijven, als ik tenminste op tijd wil zijn voor mijn afspraak. Ik schaam me voor de opluchting die ik voel. Mijn bekentenis zal moeten wachten tot een andere dag van mijn geleende tijd. Voorlopig doe ik mijn dagboek op slot, en dan ga ik een taxi bellen om me naar het ziekenhuis te brengen. Met een beetje geluk ben ik terug voor Rowan beseft dat ik weg ben geweest.

Mijn arts is het niet eens met mijn beslissing om mijn ziekte voor mijn familie geheim te houden. Maar waarom zou ik hen maanden voordat het nodig is al in rouw onderdompelen? Als ik hen nu al op de hoogte zou stellen van mijn diagnose, zou dat hen volgens mij niet voorbereiden op een leven zonder mij, en in zekere zin heb ik dat, in elk geval wat mijn kinderen betreft, elke dag van hun leven al gedaan. Een goede moeder houdt hartstochtelijk veel van haar kinderen, maar voedt ze uiteindelijk zo op dat ze ook heel goed zonder haar kunnen leven. Zij moeten het belangrijkste zijn in haar leven, maar als zij het belangrijkste is in hun leven, heeft ze gefaald.

Sophie

29 januari 2013

Ze zeggen dat je de pijn vergeet, dat de overleving van de soort daarvan afhangt.

's Ochtends hield Sophie zichzelf nog altijd voor dat het geen pijn was, maar een 'gewaarwording'. Perceptie was alles. Als je het beschouwde als een intense gewaarwording, een noodzakelijk onderdeel van het proces, zou het geen pijn doen. Op de drempel van het ziekenhuis bleef ze even staan om rustig in en uit te ademen en de 'gewaarwording' over zich heen te laten komen; het was trouwens toch maar vals alarm, het waren gewoon oefenweeën voordat het echte werk begon, volkomen normaal. Inademen, uitademen, je rug rechten en doorlopen.

Het Saxby Wellhouse-ziekenhuis was gebouwd in de hooggotische stijl van het victoriaanse tijdperk: door de gewelfde ramen, die aan de bovenkant uitliepen in een punt, scheen maar weinig daglicht het atrium binnen, dat zo uitgestrekt was als een kathedraal. De tegelvloer was versleten door de vele schuifelende voeten van zowel patiënten als hun familieleden, die hun lippen bewogen alsof ze stilletjes baden. Een jonge verpleegkundige in operatiekleding legde haar hand op haar onderarm en vroeg: 'Gaat het wel, mevrouw? Moet u naar Verloskunde?'

Sophie keek naar de glanzend witte gang die naar de moderne aanbouw van de kraamafdeling leidde.

'Nee, dank u.'

Met een loden hart liep ze verder, het donkere gedeelte in dat het tegenovergestelde van geboorte huisvestte. Er stond een rij bij de lift, en trouwens, ze dacht toch niet dat ze stil in een krappe ruimte kon staan, ook niet dat kleine stukje naar de tweede verdieping. De trap was niet steil en haar verloskundige had haar aangemoedigd om actief te blijven. Ze was blij met het excuus om te blijven lopen, onrustig te zijn, de voortdurende beweging in stand te houden die soms het enige leek te zijn wat haar ervan weerhield te gaan gillen. Sophie gebruikte haar linkerhand om zichzelf naar boven te trekken; de rechter lag op haar buik. De leuning was oud, glad en versleten, hoewel haar vingers nu en dan tegen een koperen knopje stootten dat een of andere negentiende-eeuwse zuurpruim erin had geslagen om te voorkomen dat mensen erlangs naar beneden zouden glijden. Halverwege bleef ze even staan om op adem te komen, gerustgesteld toen ze de baby uit protest fel voelde schoppen. Als je echt op het punt stond te bevallen, werden ze veel minder actief. In de oogwenk tussen het moment dat ze was ingestort en het moment dat ze in deze levende dood was weggeleden, had Lydia gezworen dat ze zou blijven leven tot de baby was geboren, waaruit Sophie had opgemaakt dat ze de komst van het kind als toestemming zou opvatten om te sterven. Ze zou met alle plezier voorgoed negen maanden zwanger blijven als haar moeder dan in leven zou blijven.

Ze passeerde het terracotta van de oncologiezalen en liep meteen door naar het privékamertje aan het eind van de gang. Rowan en de anderen waren er al. De afmetingen van haar familieleden waren zo verkeerd dat het bijna grotesk was. Lydia was gedurende de nacht nog verder verschrompeld; haar lichaam was een benige z onder een deken van celstof, zo een waarmee je ook een wiegje kon opmaken. Ook Rowan zag eruit alsof hij was gekrompen, waardoor zijn hoofd te groot leek voor zijn lichaam, dat in een leunstoel gevouwen was. Tara oogde nog forser dan gewoonlijk, en je zou bijna denken dat ze Felix' moeder was in plaats van zijn één jaar oudere zus. Het vooruitzicht moederloos achter te blijven had op hen een tegengesteld effect gehad. Zij was tien jaar ouder geworden door de breuklijntjes van de middelbare leeftijd die rond haar ogen en mond waren verschenen, terwijl Felix juist weer was veranderd in een nagelbijtende, angstig kijkende tiener.

Sophie, tonnetjerond en boordevol leven dat elk moment tot uitbarsting kon komen, liet zich op de harde, lege stoel naast haar moeder zakken. Moeizaam boog ze naar voren om met haar lippen langs Lydia's wang te strijken. De paarse kneuzing rondom het infuus in haar hand leek sinds gisteren groter te zijn geworden.

'Hoe gaat het met haar, papa?' vroeg Sophie. 'Zit je hier al de hele nacht?'

Rowan knikte.

'Weet ze dat we er zijn?' vroeg Sophie. De paniek brandde als maagzuur in haar borst. Stel dat Lydia niet fatsoenlijk meer kon communiceren? Betekende dat dan dat ze al afscheid hadden genomen?

'Dat weten we niet,' zei Tara. 'Ze is hooguit vijf minuten achtereen wakker en dan is ze niet helder. Sommige dingen die ze heeft gezegd zijn echt om te gieren.'

'Het is niet grappig,' snauwde Felix. 'Ze was heel erg van streek. En ze heeft ontzettend veel pijn. Ik zou bijna willen...'

'Niet zeggen, Fee,' zei Sophie. Ze pakte haar moeders hand vast, precies zoals ze had gedaan als kind, op haar trouwdag en bij de geboorte van haar zoons, en kneep er zachtjes in. Ze verwachtte niet echt een kneepje terug, maar was toch teleurgesteld toen het niet kwam.

Ze bleven alle vier de hele dag en renden om de beurt naar het café-tje aan de andere kant van het gebouw om koffie te halen, en broodjes die Rowan negeerde, Felix uit elkaar pulkte, Sophie met moeite naar binnen werkte en Tara uiteindelijk opat. Sophie mocht van de anderen niet naar het cafeetje omdat ze zuinig moest zijn op haar energie; ze luisterden niet toen ze hun probeerde duidelijk te maken dat ze juist energie te veel had, dat ze die maar niet op kreeg. Tijdens haar vele wc-bezoekjes pleegde ze verboden telefoontjes met Will, wiens stem een balsem voor haar ziel was. Ook hij zou er kapot van zijn, maar hij was geen bloedverwant van Lydia, en in tegenstelling tot Sophies naaste familie had hij nog voldoende ruimte in zijn brekende hart om haar te steunen. Nadat ze had opgehangen, uitte ze haar verdriet met korte, afgemeten snikken; eenheidjes smart die elk net voldoende waren om het tot het volgende te kunnen uithouden.

Terug aan het bed van haar moeder herschikte Sophie de zonsongangrode tulpen op het nachtkastje, in de hoop dat de felgekleurde

vlekken de blik van haar moeder scherp zouden maken als ze weer even ontwaakte. Toen het tijd was om de jongens te gaan halen, was Lydia nog steeds niet echt bijgekomen. Wel was haar ademhaling veranderd; die was sneller en oppervlakkiger geworden. Sophie verlangde ernaar om op het meelijwekkend ruime bed te gaan liggen en haar buik tegen Lydia's rug te drukken, maar ze was doodsbang dat ze een of ander belangrijk buisje of slangetje zou lostrekken. In plaats daarvan legde ze haar hoofd op het kussen en fluisterde: 'Ik hou van je.' Er ging een machtig, levenslang gevoel achter die woorden schuil, maar toch klonken ze krachteloos.

Op de gang kwam ze een verpleegkundige tegen.

'Zal het vandaag gebeuren, denk je?' vroeg Sophie. 'Ze hijgt alsof ze tegen een heuvel op rent. Is dat een teken?'

'Je weet dat ik daar niks over kan zeggen,' zei de verpleegkundige vriendelijk. 'Soms lijkt het kielekiele en dan krabbelen ze er toch weer bovenop. Maar het is alsof iets haar vandaag van streek heeft gemaakt, en dat komt vaak voor vlak voordat het afgelopen is. Het is alsof ze het weten. En dan, in de laatste uren, komt er een soort rust over ze. Het klinkt misschien vreemd, maar in zekere zin kan dat heel mooi zijn.' Ze hield haar hoofd een beetje scheef. 'En hoe gaat het met jou?'

'Met mij of met de baby?'

'Allebei,' antwoordde ze glimlachend. 'Weet je al wat het wordt?'

'Een meisje,' antwoordde Sophie.

'O, wat fijn, een dochter,' zei de verpleegkundige.

Dochter. Dat klonk als iets wat ze was, niet als iets wat ze ging krijgen.

'Maar serieus, zorg je wel goed voor jezelf?'

'O, maak je over mij maar geen zorgen,' zei Sophie. 'Ik red me wel.' Ze was blij dat er geen familie in de buurt was die haar kon verbeteren.

In de auto waaierde een nieuwe pijscheut uit over haar buik en rug. Tien minuten later kwam er nog zo een, die haar de adem benam, maar ze haalde Toby en Leo op van de voorbereidingschool en Charlie van het kinderdagverblijf ernaast alsof er niets aan de hand was. Thuis lag de post verspreid door de hal. In een wankele pli   liet ze zich door de knieën zakken om alles op te rapen. De rekeningen en bankafschriften legde ze op het dressoir, en ze bleef even staan om de laatste